257

Fornyet
Anordning og Forbud
mod
uberettiget Fiskerie og Handel omkring og paa Island.

Christiansborg Slot, den 1ste April, 1776.

Kiøbenhavn,
Trykt hos Directeuren over Hans Kongel. Majestæts og
Universitæts Bogtrykkerie, Nicolaus Christian Høpffner.

Vi Christian den Syvende, af Guds Naade, Konge til Danmark og Norge, de Venders og Gothers, Hertug udi Slesvig, Holsteen, Stormarn og Dytmarsken; Greve udi Oldenborg og Delmenhorst.

Giøre alle vitterligt: At da Vi have befundet, at Forordningerne af 13 April 1646, 27 Martii 1663, 5 May 1674, 30 April 1701 og 10 April 1702, samt adskillige andre hidindtil udgivne Allernaadigste Anordninger og Forbude mod uberettiget Fiskerie og Handel under og paa Vort Land Island, samt derunder liggende og dertil hørende Øer, ikke ere aldeeles overeensstemmende i Hensigt til de for saadant ulovligt Fiskerie og Handel fastsatte Straffe, eller i øvrigt saa udførlige og tydelige, som nærværende Omstændigheder findes at udkræve; ligesom og adskillige derimod erfares at have ey alleene drevet utilladelig Handel i Island, men og sammesteds øvet adskillige Voldsomheder, deels ved at overseile Indbyggernes Fiskerbaade og fordærve deres Fiske-Redskaber,

deels og paa andre Maader; Saa have Vi Allernaadigst fundet for godt, i Stæden for forbemeldte og andre herom tilforn udgangne Anordninger og Forbude, hvilke herefter, saavidt dette angaaer, skulle være ophævede, herved at anordne og befale som følger:

I.

Som alle og enhver, de af Vore Undersaatter undtagne, som have været forsynede med særdeeles Frieheder, haver været fra Arilds Tiid strængeligen forbudet at beseile Island, saa maae og efterdags ingen andre, være sig enten fremmede Nationers, eller Vore egne Undersaatters Skibe, gaae ind til de Islandske Kyster, eller ind i Landets Fiorde, Bugter, og Havne, under Straf at blive paagrebne og confisqverede, med mindre de, enten for at forsyne sig med fersk Vand, eller formedelst Storm og Uveyr, eller andre ulykkelige Tilfælde, maatte blive nødtvungne dertil, for at redde deres Liv, Skib eller Gods, hvilket de dog strax ved deres Ankomst have at give, enten Handelens Kiøbmand, om nogen findes paa Stædet, eller Vores nærmest ved samme værende Sysselmand eller anden Betient, skriftlig tilkiende, paa det at Skibene vedbørlig kunne tages under Opsyn; ligesom deres Opholds Tiid der paa Stædet maae være saa kort som muligt er, og de især, som gaae til Landet for at forsyne sig med Vand, ey opholde sig over 24 Timer. Til den Ende skulle de, som saaledes maatte blive nødsagede at gaae til Landet, være betænkte paa, saavidt muligt er, at søge de Havne, hvor nogen af Handelens Kiøbmænd opholde sig, da de ved deres Afseiling tage Beviis af

Kiøb-

Kiøbmanden, at de ikke have opholdt dem længere, end Fornødenheden har krævet. Skulde de nødsages til at gaae til Landet paa noget andet Stæd, tage de saadant Beviis fra Vores nærmeste Syſſelmand eller anden Betient, og forblive imidlertiid under Opſyn af 2 de af de beſte Mænd, ſom boe nærmeſt ved det Stæd, hvor de ſøge Havn.

2.

Og ſom de, hvilke Islands Beſeiling Allernaadigſt er forundt, eene og alleene ere berettigede til al Handel og Kiøbmandſkab ſaavel paa Vandet, ſom paa Landet og underliggende Øer, ligeſom og Fiſkeriet i Søen og under Kyſterne rundt omkring Landet er dem og Indbyggerne alleene forbeholdet; ſaa bliver alle andre, være ſig enten Fremmede, eller de af Vore egne Underſaatter, ſom maatte erholde Allernaadigſt Tilladelſe at fiſke under Island, hvilken af dennem altiid bør erhverves, inden de maae underſtaae dem at drive dette Slags Fiſkerie, herefter, ſom hidindtil, ſtrængeligen forbudet, ſaavel at bruge Doggerie og Fiſkerie rundt omkring Landets Kyſter, ſamt at virke deres fangede Fiſk enten paa Landet ſelv eller de derunder liggende Øer eller Klipper, ſom og at drive noget Slags Handel med Indbyggerne, af hvad Navn nævnes kand, enten paa Landet ſelv og underliggende Øer, eller paa dets Fiorde og Havne, ſamt paa Søen uden for, ved at afkiøbe Indbyggerne, naar de ere ude at fiſke, enten deres Fiſkefangſt, eller andre Vahrer, ſamt igien til dem Vahrer eller Penge at afſette.

Skulde da saadanne Uberetrigede, enten det ere Fremmede, eller Vore egne Undersaatter, overbeviises om, enten at bruge saadant forbudet Doggerie og Fiskerie, eller at drive noget Slags Handel, og det ved Visitation af deres Skibe, hvilken de privilegerede Handlende ere befoyede at lade paastaae og foretage, naar de det nodigt eragte, bliver befundet, at noget saadant Skib er forsynet med Tobak, Brændeviin, eller andre fremmede Handels-Vahrer, i den Mængde, at samme ikke kunne ansees for rimelig Skibs-Provision, efter Besætningens Antal og Reisens Længde, eller Vahrenes Mængde findes at overgaae det, som ved Conventioner kan være eller blive fastsat, saa at deraf med Foye kand sluttes, at Reederne have, ved saadant Skibs Udrustning, tillige haft Hensigt dermed at drive Handel, da skal Skibet og Vahrene, i Kraft af Octroyen, opbringes og dommes at være confisquerede, de privilegerede Handlende til Fordeel, naar Skibets Opbringelse og deraf flydende Rettergang med videre er af dem bekostet. Naar da saadant skeer, skal Dommeren i Island, saasnart Dommen er afsagt, tilkiendegive Skipperen, at det staaer ham frit for, at indstævne samme for Admiralitetet i Vores Kongelige Residentz-Stad Kiøbenhavn, og at han, i saa Fald, haver at forsyne sig med Admiralitetets-Stævning 6 Uger efter hans Ankomst til bemeldte Vor Residentz, da saadant opbragt Skib imidlertiid ikke maae selges.

4.

Dersom det derimod, af den maadelige Mængde af Levnets-Midler og andre Vahrer, som findes udi saadant

Skib,

Skib, hvis Equipage, eller nogen af dets Folk, maatte blive truffen i ulovlig Handel, lader sig kiende, at Rederne ikke have nogen Deel i saadan Handel, men at den alleene vedkommer Skibets Mandskab eller nogen af samme, dà skulle alle de fremmede Vahrer, som ikke kunne agtes at være bestemte til Mandskabets Næring, samt deres og Skibets eget Brug, efter foregaaende lovlig Behandling og Dom, være aldeeles confisquerede de privilegerede Handlende til Fordeel, og deraf desuden til samme betales ligesaa meget udi Told, Consumption og Accise, som Vahrene ere værde; saa skal og Skipperen, for slige Vahres Henbringelse til et ulovligt Stæd, i Fald det er en indenrigs Skipper, udstaae de i Told-Rullen fastsatte 6 Maaneders Fæstnings-Arbeyde, eller og betale i Straf 200 Rdlr., som ligeledes tilfalde de privilegerede Handlende, naar de besørge Opbringelsen. Men om det er en fremmed Skipper, med hvis Fartøy dette Slags Forbrydelse findes, da skal han betale i Straf 200 Rdlr., hvilke Bøder han og underhavende Mandskab uden Ophold een for alle og alle for een skulle være pligtige at erlægge. Men naar de ikke kunne enten strax udreede forbemeldte Told-Rettigheder og Bøder, eller stille for Betalingen antagelig Forsikring; da, paa det Skibet, til Reedernes Skade, som i dette Tilfælde blive at ansee for uskyldige, ikke skal hæftes og opholdes, maae det være saadan en Skipper og hans Mandskab tilladt, ligeleedes een for alle og alle for een, at udgive for Beløbet en Vexel stiilet paa Reederne, som da blive pligtige den at honorere imod Regress til Skipperen og hans underhavende Mandskab, hvilken Vexel vedkommende i Island skulle være forbundne at modtage og lade sig nøye med, alt saa længe slige Vexler prompte

te

te blive honorerede og betalte. Men i Fald det nogensinde skulde i Fremtiiden indtreffe, at en saadan Vexel ikke strax og rigtig blev betalt, haver Directionen for Handelen at indberette det, da det derefter skal være samme tilladt, i Henseende til meerbemeldte Mulcter og Bøder med videre, at holde sig til de Skibe selv, hvis Skipper eller Mandskab maatte befindes i forbemeldte Forbrydelse.

5.

Dersom og nogen Skipper, eller nogen af hans underhavende Mandskab, bliver befunden at handle med Indbyggerne paa Island med islandske Vahrer, eller om der, ved den Visitation, som skeer paa et Skib, findes udi samme noget af dette Lands Vahrer, saasom Fisk, Tran, Strømper og Vanter med videre, som ikke kan ansees at være enten fanget af Mandskabet selv, eller af dem medtaget hiemmen fra, til Brug paa saadan Reyse, da bliver i saa Fald, saavel i Hensigt til Vahrenes Confiscation, samt den derfor svarende Told, Consumption, Accise og Straf; som og i Hensigt til Told-Rettighedernes og Straf-Bødernes Afbetaling med Vexler, i Mangel af anden Betaling, i alt at forholde, som i næstforegaaende 4 Art. allereede er anordnet.

6.

Skulde det og hende sig, at enten Vore egne Undersaatters, eller fremmede Fartøyer, naar enten Handelens Krydsere, eller andre dertil udsendte, nærme sig til dem, for dem at visitere,

kaste over Bord, endog det allermindste, af hvis de have inde af forbudne Varer, for derved at skiule deres Omgang, og undgaae den deraf flydende Overbeviisning om utilladelig Handel, da skulle ey alleene alle saadanne udkastede Varer, om de paa fersk Gierning blive opfiskede, aldeeles confisqueres, samt deraf svares Told, Consumption og Accise som før er meldt; men saadanne Skyldige skulle ogsaa, naar saadant dem lovligen overbeviises, betale den samme Mulct af 200 Rdlr. som i Følge Told-Ordinancen bør erlegges, naar Varer paa et ulovligt Stæd udlosses eller indtages. Dog maae, for saadanne Told-Rettigheder og Bøder, i Mangel af anden Betaling, udgives og modtages Vexler, og dermed forholdes som før er anordnet.

7.

Iligemaade skal det og være Indbyggerne paa Island og underliggende Øer paa det strængeste forbudet, uden i Nøds Tilfælde, saavel at gaae om Bord paa noget Fartøy, som ikke er indenlandsk, de alleene undtagne, som til den allernaadigst privilegerede Handel og Fiskefangst ere henhorende, samt at have nogen Omgiængelse med saadanne Fartøyers Mandskab, som og at drive nogen Handel med dem, være sig ved at sælge dem endog det mindste af sin Fangst eller Varer, til Søes eller Lands, eller ved noget sig af dem at tilforhandle, hvad det og være kan. Fordrister nogen sig herimod at giøre, da skal han, om han haver nogen Bestalling eller Ombud, ey alleene have samme strax forbrudt, men endog desuden, naar han

befindes med nogen Handel, tiltales til vilkaarlig Penge-Straf efter Sagens Omstændigheder, og det uden Forskiæl, enten han selv handler med forbemelte uberettigede, eller tilstæder andre af Landets Indbyggere at handle eller omgaaes med dem, eller og med saadan Handel eller Omgang seer igiennem Fingre. Skulde nogen af Almuen blive befunden med ulovlig Handel, da skal han ey alleene have til de privilegerede Handlende forbrudt alle de indenlandske og fremmede Varer, som han maatte lovligen overbevises om, at have eller ville have brugt til saadan Handel, men og desuden belegges med vilkaarlig Penge-Straf efter Varenes Beløb og hans Formue. Skulde derimod nogen af Almuen ikkun befindes at have gaaet om Bord paa uberettigede Fartøyer, eller med sammes Mandskab holdt nogen Omgang, bliver han alleene med den vilkaarlige Penge-Straf efter Sagens Omstændigheder og hans Formue at belegge; hvilke samtlige Penge-Bøder, i Mangel af anden Betaling, blive efter vedkommende Øvrigheds Sigende at afsone med Straf paa Kroppen.

8.

Alle og enhver af Landets Indbyggere bliver i øvrigt herved strengeligen befalet, at de ey alleene ufortøvet angive for nærmeste Syssélmand, alt hvis dem om ulovlig Omgang og Handel med fremmede, naar samme maatte tildrage sig, kan vorde vitterligt, men og giøre sig al optænkelig Fliid for samme at opdage, paa det de Skyldige betimelig kunne vorde der-

for tiltalte til den fortiente Straf og Undgiældelse; I hvilken Henseende Vi herved allernaadigst ville have anordnet, at ey alleene alle de Bøder, hvori Indbyggerne efter foregaaende 7de Art. maatte forfalde, naar saadan Angivelse vorder beviislig-giort, skulle gaae til lige Deeling imellem Angiveren og det Stæds Fattige, hvor Forbrydelsen skeer, men og at Angiveren desuden kan vente at nyde af Handelens-Casse en Belønning, i Forhold til Sagens befundne Betydenhed, indtil 50 Rdlr. Frem for alle skal det være paalagt, som det og efter Eed og Pligt paaligger, samtlige Vore Embeds- og Ombuds-Mænd, at anvende al Fliid paa, at denne Vor allernaadigste Forordning bliver vedbørlig efterlevet; og Sysselmændene i Særdeelesshed, at de i alle heraf flydende Sager og Forretninger, uden mindste Vegring eller Ophold, gaae tilhaande med Rettens Pleye, som og al anden muelig Hielpsomhed, da de derfor kunne vente at nyde af Handelen ey alleene billig Betaling, for deres Reyser og Forretninger efter Omstændighederne, men og en Belønning, naar noget betydeligt herudi maatte af dem af egen Drift foranstaltes og opdages.

9.

Og paa det alle og enhver saa meget bedre kunne være underrettede om denne Vor allernaadigste Anordnings Bydende, er hermed Vor allernaadigste Villie og Befaling, at samme ey alleene paa Landstinget, men og overalt i Landet, paa næste Mandtalsting efterat den er indløben, skal bekiendtgiøres,

ſamt Almuen ſiden om dens Indhold og Efterlevelſe aarlig erindres. Givet paa Vort Slot Chriſtiansborg udi Vores Kongel. Reſidents-Stad Kiøbenhavn den 1ſte April 1776.

Under Vores Kongelige Haand og Seigl.

Chriſtian R.

Moltke, Prætorius. Erichſen.

Wormſkiold.